

טיב הקהילה

י"ז ע"י קהילת שבת בני ד' אויף אידיש

משימתנו הינה להעניק תורה וחסד
לכל זוג צעיר המתחיל את חייו

דברים
ד' אב תשפ"ג

זמן הדלקת הנרות ומצו' 7:08
הרה"ג 8:24
מוצ"ש 9:00
ר"ת

סוף זמן קריאת שמע והפלה 9:50
סוכה א' 8:24 סוד"כ א' 9:50
סוכה ב' 10:24 סוד"כ ב' 10:24

מליח מס: מ

טיב

המערכת

— איכה וְשָׁבָה בְּדָד... הִתְחַהּ בְּאֵלֶימָה —

אנא כלל ישראל, בכל מקומות מושבותיהם באווייט און באקלאגט דעם שרעקליכן חורבן בית המקדש, עדיק איינער לויט זיין מדרגה לויט די מנהגים פון זיינע עלטערן און פון זיינע רב'ס איבערהויפט און די יעצטיגע טעג ווען מיר פירן זיך מיט די הלכות פון אבילות וואס זייער ציל איז צו ערוועקן אין אונז דעם אנדעקע פונעם חורבן און מעורר צו זיין אנווערע הערצער אז מיר זאלן זיך צוריקקערן בתשובה שלמה כדי מיר זאלן זיין ראוי צום אפיובי פונעם בית המקדש השלישי בקרוב בינמו.

דער צער איז זייער גרויס אבער דער צער איז נאך פילפאכער גרעסער אויב מען ווייטט אפילו נישט אויף וואס מיר טויערן. מיר זענען געבליבן צו א קליין קינד וואס האט געוואלט בעטן א צוקערל פון זיין טאטן, און דעמאלטס האט ער געזען ווי זיין טאטע ליגט אן קיין גייסט פון לעבן, לא לעיני. און דער קינד וויינט ביטערליך, אבער נישט א שטראבן פון זיין טאטע וויינט ער, נאר אויפן צוקערל וואס ער וועט מער נישט קענען באקומען.

"איכה" ישיבה בְּדָד הִתְחַהּ רַבְתָּ עִי מִיָּמָה בְּאֵלֶימָה, דער נביא קלאגט אויף די הייליגע שטאט ירושלים וואס זיצט אליין. דאס זיצן אליין איז מרמס אויפן צוטיילונג אין כלל ישראל וואס דאס איז די שנתא תנח אוזי ווי אן אלמנה וואס האט פארלוירן דער מאן ווען זי האט געהאט אן איד זינגט, און זי זיצט אליין, ווייל דאס איז דער גרויסער חורבן, אוזי ווי די גמרא דערציילט אז "אקמא ובר קמא חרוב ירושלים", ווייל צוליב דער נדיה פון שנתא תנח איז דער בית המקדש חרוב געווארן, און דורכדעם איז געווארן א צוטיילונג אין כלל ישראל, אז "שבה בְּדָד".

איינער דער בית המקדש איז חרוב געווארן, האבן אידישע קינדער עולה-רגל געווען דריי סאל אין יאר, און מען קען זיך נישט פארשטעלן דעם געוואלדיגן אהדות און קירוב הלבבות וואס האט דארט געהערשט אין יענער צייט, "ולא אסר אדם צל המקום שאלין בידושלים", קיין איינער האט נישט געזאגט אז דאס ארט איז אים צי ענג אז ער זאל נעכטיגן אין ירושלים. אוזי זענען זיי געווען פונאמען און האבן עוסק געווען בתורה און האבן זיך אויסגעלערנט איינער צו אנדערן וועגן פון לעבן, וואס איז זי נאכדעם צווען ענקומען בשךן דעם יום, ווען זיי האבן זיך צוריקגעקערט צו זייער וואוינונג גום טגא-טעגליכן לעבן. ווי שטארק פעלט אונז היינט אזעלכע טייערע און חשובע זאכן.

לאמיר זיך שטארקן מיט די הייליגע ווערטער פון רש"י, אויף די ווערטער פון פסוק "הִתְחַהּ בְּאֵלֶימָה", ירושלים איז געווארן אוזי ווי אן אלמנה אבער נישט ממש ווי אן אלמנה נאר אוזי ווי א פרוי וואס איר מאן איז אונטערגעפארן ווייט איבערן ים אבער ער גייט זי צוריקקערן צו איר. זענען מיר פון די הייליגע ווערטער פון רש"י, אז כאטש מיר זענען יעצט אליין, בְּדָד, איז עס אבער נאר אוזי ווי אן אלמנה אבער נישט ממש אן אלמנה, ווייל נאכדעם באניצער ווי צוטיילונג פונעם איבערשטן, איז נאר כדי מיר זאלן זיך צוריקקערן און צוריק ערוועקן זי ליבשאפט פונעם איבערשטן און צוריק ווערן פרארייניגט מיט אים.

(עפי' טיב תנח-מסלת מילה)

טיב הפרשה

אלה הדברים די יסודות פון ריכטיגע רנוכה פאר א צווייטן איד

די וואך נעמט כלל ישראל ארויס פון די שאפעס דעם פינפטן חושש, און מען הייבט אן דער פינפטער חושש דברים.

מעדערע נעמען פארמאטן דער חושש דברים. אויסער דברים וועלן זיין אזוינע וואס וועלן עס באטיטלען אלץ משה תורה און אנדערע וועלן עס אנרופן אלץ דער "חושש השבוה", ווייל די איז מלא נדושו מיט דברי' מסור און דברי רכותה ווי משה רבינו מוסר'ט אויס כלל ישראל און איז זי מוכיח אויף זייערע מעשים וואס זיי האבן געטון אין די יארן ווען מען איז געווען אין מדבר.

אן אגריבי פון די פרשה געבט רש"י צו פארשטיין די טעמים פארוואס משה רבינו האט געווארט אויף לאנג ביז ווען ער האט מוכיח געווען כלל ישראל, און ער האט זיי נאר מוכיח געווען איינער ער האט זיך גענייט צו שיינן פון די וועלט.

ווען מען איז זיך מתבוין אין די טעמים טרעפט מען אין דעם שטארקע יסודות וויאזוי מען דארף צווייגן צו די מצוה פון תוכחה, סיי ווען א טאטע מוסר'ט זיין זון אדער ווען א רבי מוסר'ט זיין תלמיד.

דער ערשטער וואס מען זעט ביי משה רבינו איז די צייט ווען ער האט געמוסר'ט די אידישע קינדער. אויבנאך וואלט זיך געזאגט אז משה רבינו האט די רעכט צו זאגן מסור פארן כלל ישראל ווען ער וויל ער זיין זיך און דאך היינט מענטז און ער ווייטט אלעס וואס גייט פאר ביי זיי, אבער מען זעט אז די וועלט אנדערש געפירט, אז ער האט זיי נישט געמוסר'ט. נאר געווארט אויף א טוטע צייט צייט און ווען נישט, ווען וועט דער קעגל אנטנעמען וואס מען זאגט אים און ווען וועט ער נישט וועלן הערן און אנטנעמען וואס מען זאגט אים ווייל נישט אלעמאל איז א טוטע צייט צו זאגן מסור.

נאך א יסוד וואס מען זעט ביי משה רבינו איז געווען, אז ווען ער האט שוין יא געזאגט האט ער זי געזאגט בדרך רסה און נישט אויסגעניצט די עבירות קלארערהייט. אויך דער געדאנק איז א שטארקער לימוד פאר אונז. ווען א איד זעט אן עוולה ביי א צווייטן קען זיך אים דאכטן אז מען מוז אים זאגן און אז דער זאגן זאל זיין א זיין און ווען אויף יעדן פרייט אפילו אויב ער וועט ווערן מבהה און די דערנידערט דורכדעם ווייל ווי מער מען קען אים דערנידערט אלץ בעסטער וועט די מסור זיין.

אבער משה רבינו האט נישט געהאלטן אזוי, ער האט געזאגט אז ווען ער קומט צו זאגן מסור פאר אידן דארף עס זיין בדרך כבוד, ער האט חס געווען אויף זיינער כבוד, ער האט עס געזאגט

|| <<< יסוד וואס אן עמוד ב' ||

מען קען הערן שפועס'ן און דרושות פון מורנו ורבונו שליו"א - אין אן עקסטערע נופער
אידיש: 073-2951321 | לשה"ק: 073-2951320

טיב
הודעות

זמנים
אויף קבלת קהל
0534-100024

י"ז תמוז ה'תשפ"ג י"ז תמוז ה'תשפ"ג י"ז תמוז ה'תשפ"ג

X

בדרך רמז, כדי דער וואס הערט די מוסר וואל נישט ווערן פארשעמט דורך די דברי תוכחה.

דער יסוד האב אין נאר שטראק געזען ביי מײן גרויסן טאטן זצ״ל. ביי מײן טאטע האט די חשיבות פון דאווענען פארשטען א גרויסן פלאץ און פארט האט ער געהאלטן חשוב דער זאגן עלײנע לשבח אבער מיט דעם אלעם ווען ער האט געזען ווי א איד רעדט ביי עלײנע לשבח האט ער אים נישט אנגעשריגן, נאר חס געזען וויין כבוד און אים געזאגט אז ער לייבט אז אױב ער וואלט געוואסט די חשיבות וואס עס איז דא ביים זאגן עלײנע לשבח, וואלט ער זיכער נישט געטרעט ווען דער ציבור זאגט עס נאכן דאווענען.

דער ארחות צדיקים [שער ב'] רעדט ארום וועגן די נושא און ער רעדט צו דעם וואס איז מוכיח א געוויינן מיט כעס. ער ווענדט זיך צו דער געענטש און ער בעט אז ער זאל זיך חתבונו זיין אויף זיך אליין. צו ער אליין וואלט געענטעמט א מוסר ווען מען מוסר׳ט אים מותר כעס און מיט זיינע ווערטער דרוקט ער זיך אויס: ״אוי ווי דער כעסן איז נישט מקבל תוכחה פון אנדערע – קען ער נישט מוסר׳ן א געוויינן״.

דערביי ברענגט דער ארחות צדיקים אראפ דער פסוק אין די תורה וואס רעדט ארום איבער תוכחה [ויקרא יט, יז] והכח תחיה את עמיתך ולא תשא עליו חטא, און איז מדגיש אז די תורה האט געגעבן א באזונדערע ווארענע פאר א איד ווען עס קומט ער תוכחה אז ער זאל אפשיינען די כבוד פון אן אנדערע ווייל אויב מען וויל נישט גערן צום געוויינן איד בנחת און מיט ווייכקייט, נאר רעדן צו דעם איד שארף און שטרענג, וועסטו יא טראגן אויף דיר א הטא.

דער ארחות צדיקים איז מדגיש אז מען דארף ערשט רעדן בניחותא און בדרך רמז, און נאר אויב ער פארשטייט נישט דעם רמז קען מען אריבערגיין רעדן צו אים שטרענגערהייט.

די דריטע נקודה וואס מען לערנט ארויס פון דער וועג וואס משה רבינו האט געגעבט צו מוסר׳ן כלל ישראל איז דער זעלבע וואס ווערט גערעכענט בשם הרמק׳ נחם מברסלב ז״לע וועלכער האט געזאגט אז ווען עס קומט צו מוסר׳ן א געוויינן דארף מען מוסר׳ן דעם געוויינן מיט א לעפל, אבער אין די זעלבע צייט דארף מען אים געבן א גרויסער און א פולער טעלער פון החלוקת.

אין די גענדאק זעט מען דא אין פסוק, נאכדעם וואס משה רבינו מוסר׳ט די אידן שטעלעט ער זיך אפ און הייבט צו א רעדן דברי שבח און פרישט זיי אין זייערע וועגן. ער זאגט זיי [דברים א׳ 1] רב לכם שבת ב״ך ה׳, און ווי רש״י אויפן ארט נעבט צו פארשטייט, האט ער גערעדט בשבחים און אויסגעריכענט די אויפטראגען פון כלל ישראל אין מדרב, אז מען האט געמאכט א משכן, א מנורה, די כלים א סתהדוין.

אויך די קורדה איז א קריטישע נקודה ווען עס קומט צו זאגן מוסר פאר אנדערע און נארשט ווען מען רעדט צו אונגע וועגן תלמידים. מען דארף זיי זאגן מוסר, אבער מען זאל זיכערמאכן נישט צו בלייבן ביי די מוסר, נאר מען זאל שטראקן די הערצער פון די תלמידים און זיי מערדן זיין, ווייל אויב מען רעדט אזוי גייט עס בעסערע און זיי זייערע הערצער.

דער אמת איז אז בכללות איז בעסער צו זאגן נוטע ווערטער און מערדן זיין די תלמידים ווי אידערע זאגן מוסר און דברי תוכחה. דער מענטש לייכטט מער צו הערן נוטע ווערטער אויף אים ווי צו הערן אז ער איז נישט גוט, און ווייל ער וועט בעסער הערן אזוינע זאכן וועט עס בעסער אריינגיין אין זיין הארץ און זיך בעסער זענען אין איד.

אויף ווי ווייט די זאך גייט, קען מען זען פון די ווערטער אין ארחות צדיקים [שער כד]. דער ארחות צדיקים רעדט ארום באריכט איבער די גנות פון תנפה און ווי נישט גוט עס איז, אבער מיט דעם אלעם פירט ער אויס אז אויב דער מוכיח ווייטט אז אויב ער וועט זאגן פאר עינעם בלשון כעס וועט ער נישט אנגעסען זיינע ווערטער, און מיט תנפה וועט ער עס יא אנגעסען, זאל ער אים חפצנען, און ער פירט אויס מיט די ווערטער ״מִצְוַת דוֹלָה לְהַחֲפִיז, לֹא, וְיִוִּיל דְרֹכֵיכֶם וְעַתָּה עַד אֲרוֹסֵינֵם״ יקר מולל, ווייל עס איז דא אוועלעך וואס נעמען נישט אן אויב מוסר רייד, נאר אויב מען זאגט זיי בנחת און זיין דער פסוק זאגט ״דְּבַר יִחְמָדוּ בְנֵיכֶם בְּנַחַת שְׂמֵיכֶם״. אין האב סאטן געהערט, אז בני איינער פון די גדולי משפיעי התשובה פון אונזער דור איז גאנצקומען א פאל פון א איד וואס האט ליידער געהאלטן משש פארן חתונה האבן מיט א גײטע רחל״. די משפחה האט געגעבן פון דעם חשובער משפיע צו ער קען משפיע זיין אויף דעם איד אז ער זאל זיך אפלאזן פון דעם. ווען דער משפיע האט זיך געטראפן מיט דעם איד, האט ער אים געזאגט אז ער זאל וויסן אז ער איז אים מקנא. דער איד האט נישט פארשטאנען וואס ער רעדט. וויאזוי קען עס זיין אז דער משפיע איז אים מקנא.

״וויסן זאלסטו אז הקב״ה געבט נישט קיין נסיון פאר א איד וואס ער קען נישט עוסד זיין אין דעם. מיט האט געגעבן, ווייל עס געגעבן די נסיון ווייל אין וואלט נישט געקענט עוסד זיין אין איד, אבער דער איד עס יא קענען, ווייל דו קענסט עוסד זיין אין דעם איד זאגט מיר אז די ביסט א גרויסער איד, דו האסט אין דיר גרויסע כוחות תנפה, און אויב דו וועסט זיך חתבונו זיין אויף זיין נסיון וועסטו אנקומען זייער ווייט״.

די ווערטער איז אריינגעגעבן אינעם הארץ פון דעם איד. עס האט געדויערט א שטיק צייט, אבער ענדע האבן זיי געפולעלט, און דער איד האט זיך אפגעלאזט פון דעם ער איז געווארן אן ערליכער איד און שפעטער אויפגעשטעלט א אידשער שטוב.

עס איז באקאנט דער ווארט פון דעם הייליגער שלחן וואס ער האט געטייטשט דער פסוק אין משלי [ט, ח] איד תחיל לץ פן ישאך, והכח להכח ויחאבך – אז מען רעדט פון דער זעלבער מענטש און אז אויב דו וועסט אים זאגן אז ער איז א לץ וועט ער דיר פיינט האבן, אבער אויב דו וועסט אים זאגן אז ער איז א חכם אים אים געבן שיענונג וועט ער ליב האבן זיין חתבונו זיין אויף זיין ווייל דער איד ער סוד צו געבן ריכטיגע תוכחה אז אויב עס גייט אריין בעסער דורך ארבת דארף מען נוצן די כל פאר מוכיח זיין א איד.

זאל הקב״ה העלפן אז מיר זאלן זוכה זיין גנדל צו זיין ערליכער איד, און זיי פירן אויפן ריכטיגן וועג און זען פון זיי נחת וקדושה.

טיב

השגחה

מעשיות אויף

השגחה פרטית

אשרימן דורך ליינארס

א ישכר-רבולון

אשרימן אין א ספרין

אשרימן

יענער נאכט ווען איך בין אריינגעגאנגען אין די ספרים געשעפט פון מיין געגנט צו קויפן א ספר, האב איך באמערקט ווי אויפן זייטיגן טישל ליגט א פרישער ספר וועלכער איז יעצט ארויס פון דרוק.

דער ספר האט אויסגעזען זייער צוגעפאסט צו א נושא וואס איך בין יעצט עוסק דערין. עס האט זייער גוט ארומגענומען די סוגיא וואס איך לערן אצטע, איך האב עס געוואלט קויפן, אבער פרעגנדיג דער געשעפט אייגענטומער וויפיל דער ספר קאסט און זאגנדיג די פרייז, האב איך איינגעזען אז איך האב נישט גענוג געלט צו קויפן דער ספר, און איך האב עס צוריקגעלייגט אין שאפע. נעבן דעם איז געשטאנען א איד, און זעענדיג ווי איך לייג עס צוריק און די צער וואס איך האב אז איך קען נישט קויפן דעם ספר, האט ער זיך אנגערופן צו מיר אז איך זאל עס קויפן און ער וועט מיר עס באצאלן.

״איך זע אויף דיר אז דו זיצסט און לערנסט, ליידער בין איך נישט זוכה דערצו, אבער לאמיר כאטשיג האבן א חלק אין דיין תורה״.

איך האב זיך באדאנקט פאר דער איד און פאר דער רבש״ע אז ער האט מיר אונטערגעשיקט אזא גוטן שלוח.

[דעציילט דורך דער בעל המשעה [רב].

דער תיקון אויף שנאת חנם

פארוואס איז דער ערשטער בית המקדש חרוב געווארן, צוליב דריי זאכן וואס זענען דארט פארגעקומען, עבודה זרה, גילוי עריות און שפיכות דמים. אבער פארוואס איז דער צווייטער בית המקדש חרוב געווארן, כאטש מען האט עסק געווען אין תורה מצוות און אין גמילות חסדים? ווייל עס איז דארט געווען שנת חנם. דאס קומט אונז לערענען, אז דער זינד פון שנת חנם איז געווארן קעגן די דריי חרוב'סע עבירות פון עבודה זרה, גילוי עריות און שפיכות דמים (וימא דף ט ע"ב).

שטייגעדיג איז ביי שבת הוואך, דער שבת פאר 'תשעה באב' - איז די פאסיגע צייט זיך צו מחבונג זיין און פאררעכטן די סיבות וואס האבן צוגעברענגט דעם חורבן בית המקדש, ווייל 'ליל דוד' שלא נבנה בית המקדש בימים, כאלו חרב בימירי (ירושלמי יומא פ"א ה"א), יעדן דור וואס דער בית המקדש איז נישט געבויט געווארן, ווייזט עס אים אז עס איז געווען און זייערע טעג, און זייערע טעג.

און דורכדעם וואס מען וועט מחקן זיין די עבירה דורך האבת חנם אויז ווי דער אויבערשטער האט אונז באפוילן מיט די מצוה פון (ויקרא יט, ט) 'ואתבת לדעך כפוך', ועלן מיר זוכה זיין אינאכט צום בנין בית המקדש השלישי, און צו די נחמת ציון וירושלים במרהה בימינו אמן.

עס ווערט דערציילט, אויף איינער פון די גראיישע קעניגן, אז איינמאל יינגדיג אויף זיין טעגליכן שפאציר אינדערפרי, איינע טאג פון השעה באב, איז ער דורכגעגאנגען געבן דעם גרויסן שול און שטאט, און אט האבן זיינע אויערן אויפגעקאפט דעם היינענדיגען שטימע וואס קומט ארויס פון פילע אידן וואס זענען געווען פארזאמלט אין שול. דער קעניג איז זייער באניימעט געווארן פון דעם ביטערן געווייט, און ער האט געטראכט צו זיך: ווער ווייסט, וועלכע צרה איז פלוצלונג אנגעקומען אויף די אידן? און ער האט געטראכט, אז אפשר קען ער העלפן די אידן פון זיין לאנד, מעגליך דארפן זיי הילף? - ער איז געווען פון די חסדי אמות העולם, זיינעדיג און קעגן וואס האט ליב צו העלפן זיינע אונטערטאנען, און האט אלאמאל געזוכט אז דאטס פון אלע איינוואוינער פון זיין לאנד, אריינגערעכנט די אידן.

איז דער קעניג אריינגעגאנגען אינעווייניג אין שול און אט זעט ער ווי אלע אידן, יונג און אלט, פשוטע מענטשן און גרויסע שולחן אידן, זינן אלע זאמגעקומען אויף דער ערד, אנגעקליידט און זען אים און אט קלאמן. - פאר איינעס האט געזעט נאך א גרויסע ערנסטקייט און דעם ענין, און אידישע קינדער האבן אמתדיג געשטאנען אויפן חורבן, און געוויינט דערפון מיט ביטערניש.

דער קעניג וועלכער איז געווען זייער א קלוגער און פארשטיינדיגער מענטש, האט געפרעגט די אידן: וועלכער אומגליק האט אייך באטראפן? וואס איז אז דער קלאמן? מעגליך קען אייך אייך העלפן אין דער צייט פון איינער געשאפט?

האבן און עס איזן פארציילט, אז צוריק מיט

אינעם פארשטאנד פון די מצוה פון 'ואתבת לדעך כפוך'. פאר אסאך מענטשן דאכט זיך אז אט זיי מצוה איז מען קיימס אין שול, צווישן און הרבים אין ישיבת אין סולל, צווישן די בני החברה, און שטיבל אדער צווישן די שכנים. - אינעווייניג אינדערהיים טראכט מען נישט דערפון, וויבאלד דער פסוק זאגט דאך 'לדעך' פארשטייט מען פון דעם אז דאס מיינט אז מען קען ליב האבן דעם חבר, אבער נישט די הויגעדיג... דאס אז אבער אינגאנצן נישט ריכטיג אויז ווי מיר זעען קלאר אין די גמרא אנהייב דעם צווייטן פרק פון מסכת קידושין (דף מב ע"א) אז דאס וואס די תורה זאגט 'ואתבת לדעך כפוך' גייט אויך ארויף אויף די אייגענע ווייב.

די וועלט דערציילט אויף איינער פון די גרויסע טשקאנס אינעם יתדות החרדים, וועלכער איז געווען פארשטאנען געווארן דורך זיינע פילע חסידים וואס ער האט גענוגן, און א נאגלן טאג דרייט ער זיך פון איין משפחה צו די אנדערע און ער העלפט ארויס פאר אלע סארטן צוקלאפטע מענטשן, זיין הויגעדיג האבן זיך שוין לאנג צוגעוואונט אז דער טאטע איז כמעט קיינמאל נישט אינדערהיים און זיי פארבינדן זיך נישט מיט שטערן, נאר זיי טוען אלעס אליין, ווייל זיי האבן שוין נישט איינמאל געזען א ווער דער טאטע האט שוין אייביסל צייט אריינסקוקען און מען בעט אים עפעס ווערט ער געווענליך אויפצערעגן און ער טענהט אז ער מוז שוין ליפן דאס דארט, אהין און אזא, ער איז נישט שפחה, און ער דער איד וועלד כדי זיין ארויסצוגעלייגט און אזוי, יעדן מאל וואס ער קומט אליינס פאר ערליכע מינוט, און זייער געיאגט, און קיים וואס ער גריסט די וואס געפינען זיך אינדערהיים...

אין טאג האט זיין ווייב געבוירן א כעבי; בשעה טובה ומזלחה, כאטש ער איז געווען זייער פארטומט, וויבאלד ביי אים איז אפיס ווארטן שוין אויף אים פארשידענע וויכטיגע עסקנות און אסאך רופן פאר הילף, פון אלע סארטן. האט ער באשלאסן אז ער האט נישט קיין ברידה און ער איז געוואנגען צוזאמען מיט זיין ווייב אין שפיטאל. ער האט אבער באשלאסן ביי זיך אז אין די ערשטע עלעגענדיג, ווי נאר ער וועט זיין מעגליך, וועט זיין זיין ווייב אליין מוזן מסדר זיין, און ער וועט גלייך צוריקגיין צו זיינע זאכן...

דער עסקן איז געפארן מיט זיין ווייב אין שפיטאל, און אסאך א מולדיגע שעה האט ער געקענטערט, ננטע שבוה אז עס איז אים געבוירן געווארן א קינד. ער איז גלייך נאכדעם אריינגעגאנגען און געוואונטן מול טוב פאר זיין ווייב און איר ערקלערט אז ער מוז שוין צוריקגיין צו זיין אפיס כדי ווייטער אנצוגיין מיט די עבדות הקודש פון גמילות חסדים וואס ווארט אים אפ. ער האט צו נארום געגריסט, און ער האט זיך געציילט צו זיין ווען.

נאכדעם וואס דער מאן איז אוועקגעגאנגען, איז די איידעם געבליבן 'אליין' אין שפיטאל, און קיינער וואס זאל צולייגן א האנט. זי האט נישט געוואוסט פונקטליך וויאזוי זי וועט אריבערנעמען אלע אירע זאכן צו דעם ציימער

טויזנט פינף הונדערט יאר, איז אונז געשען א שרעקליכן אומגליק, אז אונזער פראטסטופלער פארטריבן געווארן פון אונזער לאנד.

וען דער קעניג האט דאס געהערט, איז ער זייער נפילע געווארן פון דעם (און זעט נאר א השגה פון א גוי פון אמאליגע צייטן...). און ער האט זיך אנגערופן: אייב נאך טויזנט פינף הונדערט יאר פון זיין איין גלות טוט איר נאך ווייטען אויף יענעם אוראלטן חורבן, און איר זייט נאך אלץ אויף דער ערד און איר קלאנג אויפן בית המקדש וואס איר האט דעמאלטס געהאט, און איר נישט ארויס אייער הארץ אויף דעם איז דאך זיכער אז עס פעלט אייך זייער טראג, און איר קענט זיך נישט קיין עצה געבן אן דעם.

האט דער קעניג אויסגעפירט, אז וויבאלד עס איז אזוי, מוז זיין אז עס וועט צוריק אויפגעבויט ווערן, און זיכער וועלן מיר געהאלפן ווערן! אויב נאך טויזנט פינף הונדערט יאר, טוט איר נאך קלארע סימן אז אייער פאלק קענט זיך נישט באגיין אן דעם און דאס אליין איז פאר איר דער דער טרייסט און דער פארזיכערונג אז דער בית המקדש וועט זיכער צוריק אויפגעבויט ווערן!

פון דעמאלטס האט דער קעניג שטענדיג געוואונט פארן וואויליין פון די אידן פון זיין לאנד, און האט געהיט אויף זיי פון אלע זיינער אונטערדיקער. ער איז זייער באגייסטער געווארן פון אלעס וואס ער האט געזען אין שול און השגה באב. - ווייל ווען ער האט געזען זיי שטארק די אידן טרויערן און באנוייען בית המקדש וואס איז חרוב געווארן אויז לאנג צוריק, האט ער פארשטאנען אז דער אידישער פאלק איז דער אייביגער פאלק, און עס וועט קיינמאל נישט צוגורנד גיין, ווייל דאס איז דער אויסדערועלעכער פאלק פון אלע פעלקער!

[טיב המעשיות ח"ד ת"פ]

אין אט דעם געוויינענעם צייט, איז אונזער פליכט בעיקר מחקן צו זיין די עבירה פון 'שנאת חנם', דעם צו צוואליין די גאולה, און צו צוריקברענגען דעם בית המקדש. צום באדויערן, איז דא א יסודותדיגע טעות וואס האט זיך אנגעקאפט מענטשן,

וואו זי וועט זיין אין די נאנטע טעג און אויך ווער וועט איר העלפן ווען זי וועט וועלן קען וואס עס טוט זיך מיטן ניי געבוירן קינד. וויאזוי וועט זי אריבערפארן אלע אידע דאקומענטן, און ווער וועט אראנאזירן אלע זאכן וואס מען דארף ערלעדיגן.

די פרוי האט זיך געפילט זייער שוואך, און זי האט קיים געקענט שטיין אויף די פיס. די האט געפרעגט פון זיך אליין ווער וועט איר אביסל העלפן זיך צו אפגעבן מיטן נייגעבוירן קינד, און ווער וועט צוהילן א האנט? עס האט איר זייער שטארק אויסגעפילט איינער וואס זאל איר געבן דעם געפיל אז זי דארף נישט אליין טראגן דעם לאסט, און אויך האט זי זייער שטארק גענדארפט האבן אביסל ר... נישט אוממיסט לאזט מען א זילדת פאר עטליכע טעג אין שפיטאל...

צו איר נוטן מול האט זי דארט אין צימער געהאט זייער אן איבערגעגעבענע שכנה וואס ווען זי האט געזען דעם שוועריגקייט פון איר שכנה אין צימער, נישט האבעדיג כמעט קיין הילף, און זי קען זיך קיים אין עצה געבן, האט זי זיך דערמאנט אז נישט לאנג צוריק האט זי געליינט וועגן זייער

א אוואנדערליכער חסד אראנאזיאציע וועלכע העלפט אוממיסט פאר אלע סארטן מענטשן וואס געבן זיך נישט אליין אן עצה און דארפן האבן הילף. דארט אינעם מודעה איז געשטאנען קלאר אז דער אראנאזיאציע שטיעלט צו אלע סארטן הילף פאר קראנקע און פאר זילדות אין שפיטאל, און אלעס מיט א שמיכל און מיט שפחה און חן...

‘פונקט דאס דארפן מיר דא האבן’, האט די שכנה געטראכט צו זיך, טאקע פאר אזעלכע סארטן באדערפענישן איז אט דער דרויסענדיג גמל אייגענשטעלט געווארן. די פרוי האט זיך נישט געפילט, און האט שונעל ארויסגעראפן דער טעלעפאן-נומער פון דעם באוואוסטן חסד אראנאזיאציע. זי האט גלייך אריינגעלייגט אין זייער אפיס און געצייגלט איבער דעם ‘פאל’ וואס איז דא אינעם שפיטאל וואו זי געפינט זיך, וואס א געוויסע פולד געבט זיך קיים אן עצה, מונדיג זיך שלעפן און זיך קלענסטע זאך, נישט האבעדיג קיין טראפ חכ. אפשר קענען זיי שיקן איינעם אביסל ארויסצוהעלפן און ערלעדיגן אלעס פאר איר, און קיפן עטליכע זאכן וואס זי דארף וויכטיג האבן, אדער אפשר טרעפן איינע וואס וועט איר אביסל העלפן? און זי האט אויסגעפירט, אז וואס מען קען נאר טון כדי צו פארנינגען אויף איר, וועט ממש

--סוף סוף-- השנה כבר נגיד 'סדר תיקון הצות'
תקרב אל ה', נחוש בצער השכינה, נוקרד ביאת משיחנו

מאכן א געווענליכע בלוט אונטערזוכונג
(בדיקה/טעסט).

דאס ווערט געווענליך געמאכט אין די פריע שעות פונעם טאג, וויבאלד דעמאלטס פליסט די בלוט דאס געמאכט אינעם קערפער, און דעמאלטס קען מען עס גרינג אנטעדווכן.

יענעם פרימארגן, האט די רעבעצן נישט געקענט אליין גיין צו מאכן דעם טעסט, און אין אזא צייט איז נישט געווען קיין אנדערע פון די משפחה וואס זאל איר קענען באלייטן צום קלניק. - נישט האבעדיג קיין אנדערע ברידה, איז די רעבעצן געגאנגען צו איר חשובן מאן, און האט אים געפרעגט אויב ער קען איר באלייטן הנהגות, וויבאלד מען קען נישט אפשטופן דעם טעסט, און עס איז יעצט נישטאן קיין אנדערן וואס קען יעצט גיין מיט איר.

אין אנהייב האט דער רב געטראכט, אז ער האלט נאך יעצט פארן דאווענען, און מען קען דאך נישט צווייגן צו אזעלכע זאכן פארן דאווענען, ווייל חליל זאגן דאך (ברכות דף ד' ע"א): "אסור לו לאדם לעשות חפציו קודם שיתפלל", אז מען טאר נישט טון די אייגענע זאכן איידער מען דאוונט.

אבער נאכן אריינטראכטן אביסל טיפער, האט דער חשובער רב געמאכט דעם ריכטיגן חשבון, אז אויב וואלט זיין שכן יעצט געקלאפט אין טיר, און געזאגט אז ער דארף וויכטיג מאכן א בלוט אונטערזוכונג, און ער וואלט געפרעגט אויב מען קען אים באלייטן צום נאנטן קלניק, וואלט ער דאס איר אוואוי באגלייט און געטון די מצוה אדרייתא פון גמילות חסדים, און ער וואלט נאך געהאט באדענקען גענוג צייט צו דאווענען און ליינען קריאת שמע בזמנה...

צווישן, ווייל די וואס בעט די בקשה איז זיין אייגענע רעבעצן, און נישט דער שך, איז שוין נישטאן די טייערע מצוה פון "אהבה ל'רעך כמור?"

דער רב האט גלייך געלאזט וויסן דעם רעבעצן, אז ער איז וואס זאך וואס ער קומען מיט איר צום טעסט. - און ברוך השם אז זיי האבן געהאט א ספעציעלע שייטעל דשמיא אז אלעס אן פארענקענישן זייער שנעל און פלינק אויף אן אויסרעגועניגליכן שטייגער, און ביז זייער א קורצע צייט זענען זיי שוין געווען צוריק אינדערהיים.

[טיב המעשיית ח"ו שלי]

זיין א דרויסע מצוה!

דער מענטש וואס האט אויפגעהויבן דעם טעלעפאן, האט געזאגט מיט גרויס פרייד: יא! אזו זענט גענוקומען צו דעם ריכטיגן ארט! טאקע דערפאר איז אונזער אראנאזיאציע דא! איך שרייב גלייך אויף די אדרעס דעם נאמען פונעם שפיטאל, און דער נומער פון דער צימער, און ביז א קורצע צייט וועל איר שוין זיין מיטן אויבערשטעם הילף! מען טאר דאך נישט אבערלאזן א זילדת אויב אן קיין הילף! ווען איר וועל אנקומען, מיטן אויבערשטעם הילף וועל איר מסדר זיין פאר איר אלעס וואס זי דארף, אויפן בעסטן פארנעם אויך וועלן מיר אז עס זאל קומען א מיידל וואס וועט איר העלפן מיט אלעס אין שפיטאל, מיט וואס אונזער גמל'ה איז באוואוסט.

ביז געצייילטע מינוטן, איז שוין דער איד דארט געווען, מיטן נאנצן טרייטיקט ארויסצוהעלפן פאר וועמען? פאר זיין אייגענע הירוגענוגיד...

[טיב השכיחים המזהיר: ד, שער ובית פ"ד א"ה]

די פאלגנדע מעשה איז געשען אינעם הויז פון איינער פון די דרויסע רבנים אין ירושלים. אין טאג האט זיין חשובער רעבעצן געדארפט גיין

על הברכה ועמוד

נינון להצית את העולן לשמחות, לברכה והצלחה או לארצות

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--